



Jauns liftu un cēlējplatformu tehniskās uzraudzības normatīvais regulējums no 2022.gada 1.aprīļa

Publicēts: 26.11.2021.

[Jaunami](#)

PTAC atgādina, ka 2022. gada 1. aprīlī stāsies spēkā jauns normatīvais regulējums lietošanā nodoto liftu tehniskajai uzraudzībai, ar kuru tiks noteiktas stingrākas un skaidri definētas būtiskās drošuma prasības liftiem un vertikālajām cēlējplatformām un saskaņotas prasības tehniskajai uzraudzībai un to projektēšanai, ražošanai un uzstādīšanai.

2022. gada 1. aprīlī stāsies spēkā Ministru kabineta 2020. gada 17. novembra noteikumi Nr. 679 "*Liftu un vertikālo cēlējplatformu drošības un tehniskās uzraudzības noteikumi*" (turpmāk – *Liftu/cēlējplatformu noteikumi*), attiecīgi spēku zaudēs līdzšinējie noteikumi lietošanā nodoto liftu tehniskajai uzraudzībai – Ministru kabineta 2010. gada 2. marta noteikumi Nr. 195 "*Liftu drošības un tehniskās uzraudzības noteikumi*". Šie noteikumi būtiski mainīs lietošanā esošo liftu un vertikālo cēlējplatformu tehnisko uzraudzību, un iekārtu valdītājiem ir jārēķinās ar augstākām drošuma prasībām, kas tiks izvirzītas šīm iekārtām. Turpmāk tekstā ir apkopotas galvenās prasības, kas mainīsies pēc *Liftu/cēlējplatformu noteikumu* stāšanās spēkā pa iekārtu veidiem:

Vecie lifti – lifti, kas uzstādīti un laisti tirgū līdz 2000. gada 1. septembrim pirms Latvija pārņēma ES harmonizētās prasības par liftu atbilstības novērtēšanu;

CE lifti – lifti, kas uzstādīti sākot ar 2000. gada 1. septembri atbilstoši ES harmonizētajām prasībām liftu atbilstības novērtēšanai, lifti marķēti ar CE atbilstības marķējumu un paziņotās institūcijas identifikācijas numuru.

Vertikālās cēlējplatformas – cēlējplatformas, kuras pastāvīgi izmanto ēkās un konstrukcijās noteiktu stāvu apkalpošanai un kuras paredzētas, lai ar daļēji noslēgtu (norobežotu) platformu pārvietotu cilvēkus vai cilvēkus un kravas, ja pārvietošana tiek veikta slēgtā (norobežotā) šahtā un pacelšanas augstums ir lielāks par trim metriem.

Iekārtu drošumu atbilstoši jaunajā regulējumā noteiktajam vērtēs *Inspicēšanas institūcija*, kura ir akreditēta nacionālajā akreditācijas institūcijā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par atbilstības novērtēšanas institūciju novērtēšanu, akreditāciju un uzraudzību.

Visbūtiskākās izmaiņas jaunais regulējums paredz *Veco liftu* drošuma novērtēšanai. Tikai uz *Vecajiem liftiem* attiecināma *Liftu/cēlējplatformu noteikumu* II un III nodaļa, kur ir definētas tiem noteiktās būtiskās drošuma prasības un lifta valdītāju pienākumi atkarībā no lifta tipa. *Inspicēšanas institūcija* sagatavo lifta drošuma novērtēšanas protokolu viena mēneša laikā, un pēc tā saņemšanas lifta valdītāja pienākums ir 6 mēnešu laikā izstrādāt veicamo risku novēršanas/samazināšanas pasākumu plānu, paredzot darbības pakāpeniskai drošuma līmeņa paaugstināšanai *Liftu/cēlējplatformu noteikumos* [noteiktajā apjomā un terminos](#), un saskaņot to ar *Inspicēšanas institūciju*. Lifta risku novēršanas vai samazināšanas pasākumi veicami atkarībā no konstatētā riska līmeņa – ja ļoti augsts risks, tad lifta lietošana tiek pārtraukta (līdz neatbilstība novērsta un *Inspicēšanas institūcija* sniegusi pozitīvu atzinumu), ja augsts, vidējs vai zems risks, neatbilstības pieļaujams novērst piecu līdz piecpadsmit gadu laikā no saskaņotā pasākumu plāna aktualizēšanas dienas Bīstamo iekārtu reģistrā. Ja lifta uzbūves un funkcionalitātes dēļ noteiktās būtiskās drošuma prasības uzreiz nav iespējams izpildīt pilnā apjomā, lifta valdītāja pienākums ir uzstādīt drošības zīmes (brīdinājuma, aizlieguma, rīkojuma, informācijas zīmes) lifta lietotāju un lifta apkalpojošā personāla informēšanai par esošajiem riskiem. Turklāt jārēķinās, ka iekārtas turpmāka lietošana nav pieļaujama, ja konstatētas bīstamas neatbilstības, kas rada tiešus draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam vai videi, līdz ar to, ja noteiktajā termiņā atbilstošu drošuma līmeni nav iespējams nodrošināt vai to darīt nav lietderīgi lifta morālā nolietojuma dēļ, lifta valdītājam būs jāveic lifta nomaiņa.

Liftu valdītājiem svarīgi zināt, ka visiem liftiem, kas uzstādīti līdz 2000. gada 1. septembrim, liftu drošuma novērtēšana atbilstoši jaunajām prasībām jāveic ne vēlāk kā līdz:

2023. gada 1. aprīlim – liftiem ar manuālām šahtas durvīm, kuru šahtas durvju slēgierīce nav aprīkota ar papildu elektrisko drošības ierīci, kas kontrolē šahtas durvju noslēgšanu (pamatā lifti ar pavadoni, kas uzstādīti līdz 1970. gadam);

2024. gada 1. aprīlim – pārējiem liftiem ar manuālām šahtas durvīm (pasažieru un kravas lifti ar pavadoni, slimnīcu);

2025. gada 1. aprīlim – liftiem ar automatizētām šahtas durvīm (daudzdzīvokļu dzīvojamās ēkās uzstādītie pasažieru un kravas un pasažieru lifti).

Līdz ar to PTAC aicina *Veco liftu* valdītājus savlaicīgi vienoties ar *Inspicēšanas institūciju* par liftu drošuma novērtēšanu un uzsākt konstatēto neatbilstību novēršanu.

Ar *Liftu/cēlējplatformu noteikumu* spēkā stāšanos *CE liftiem* būs nodrošināta izsekojamība līdz tiem piemērojamām drošuma prasībām, kas noteiktas ar Ministru kabineta 2016. gada 5. aprīļa noteikumiem Nr. 206 "*Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi*" (turpmāk – *Noteikumi Nr. 206*) un tehniskajās pārbaudēs *Inspicēšanas institūcijas CE liftu* drošumu vērtēs atbilstoši *Noteikumu Nr. 206* 3. nodaļā noteiktajām būtiskajām prasībām. Līdz ar to tiks novērsta nepilnība, ka *CE liftiem* piemērotie līdzšinējie Ministru kabineta 2010. gada 2. marta noteikumi Nr. 195 "*Liftu drošības un tehniskās uzraudzības noteikumi*" noteica zemāku drošuma līmeni. Attiecīgi tas nozīmē, ka līdz ar *Liftu/cēlējplatformu noteikumu* spēkā stāšanos atsevišķiem *CE liftiem* to tehniskās pārbaudes laikā var tikt konstatētas neatbilstības drošuma prasībām, piemēram, *CE liftiem* jābūt aprīkotiem ar abpusējās saziņas līdzekļiem, lai lifta darbības traucējumu gadījumā lifta kabīnē iesprostotās personas varētu informēt par notikušo un pastāvīgi kontaktēties ar apkalpojošo personālu līdz pasažieru evakuācijas uzsākšanai un tās laikā. Atšķirsies arī prasība *CE liftu* kabīnes apstāšanās precizitātei, t.i., starpībai starp kabīnes un stāva laukuma grīdas līmenijābūt pieļauto 10 mm robežās, nevis 50 mm, kā bija noteikts līdz šim.

Ar jauno regulējumu *Vertikālās cēlējplatformas*, kuru pacelšanas augstums ir lielāks par trim metriem, tiks klasificētas kā bīstamās iekārtas, tiks precizētas to lietošanas prasības, kā arī būs nodrošināta izsekojamība līdz *Vertikālajām cēlējplatformām* piemērojamām drošuma prasībām, kas jāievēro šo iekārtu projektēšanā un ražošanā, proti, Ministru kabineta 2008. gada 25. marta noteikumi Nr. 195 "*Mašīnu drošības noteikumi*". Veicot tehniskās pārbaudes jau atbilstoši jaunajām prasībām, atsevišķām iekārtām varētu tikt konstatētas neatbilstības drošuma prasībām, piemēram, *Vertikālajām cēlējplatformām* jābūt aprīkotām ar iespēju iekārtas darbības traucējumu gadījumā platformā iesprostotajām personām izsaukt palīdzību un turpināt saziņu ar glābējiem.

Saskaņā ar jauno regulējumu Bīstamo iekārtu reģistrā reģistrētiem liftiem vai cēlējplatformām nepieciešams veikt kārtējās tehniskās pārbaudes ne retāk kā reizi 12 mēnešos, bet atkārtotās tehniskās pārbaudes – tad, ja konstatētas būtiskas neatbilstības, kas var radīt draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam vai videi (vērtējums – 2), savukārt ārpuskārtas tehniskās pārbaudes veicamas *Liftu/cēlējplatformu noteikumu* 62. punktā minētajos gadījumos:

pēc lifta vai cēlējplatformas celšanas augstuma izmaiņām;

pēc platformas, kabīnes vai kabīnes pretsvara nomaiņas;

pēc noteiktu lifta vai cēlējplatformas sastāvdaļu nomaiņas;

pirms lifta vai cēlējplatformas lietošanas atsākšanas pēc avārijas;

pēc Patērētāju tiesību aizsardzības centra amatpersonas pamatota pieprasījuma.

Liftu drošuma novērtēšanu, iepriekšminētās pārbaudes, kā arī pirmreizējo tehnisko pārbaudi pirms iekārtas reģistrācijas Bīstamo iekārtu reģistrā veic *Inspicēšanas institūcija* pēc lifta vai cēlējplatformas valdītāja pieprasījuma.

Par veikto pārbaudi un iekārtas atbilstību *Liftu/cēlējplatformu noteikumos* noteiktajām drošuma prasībām liecina lifta kabīnē vai cēlējplatformas vadības panelī redzamā vietā piestiprināta bīstamās iekārtas pārbaudes zīme. Šādā zīmē var būt arī norāde, ka iekārtas lietošana pieļaujama 30 dienas no kārtējās tehniskās pārbaudes dienas, kas nozīmē, ka šajā laikā lifta valdītājam konstatētā neatbilstība ir jānovērš, pretējā gadījumā iekārtas turpmāka lietošana nav atļauta.

Papildu informācija:

Liftu un cēlējplatformu tehniskās uzraudzības normatīvais regulējums

[Preču un pakalpojumu uzraudzības departaments](#) >

[Bīstamo iekārtu un metroloģiskās uzraudzības daļa](#)

Nilss Sproģis

daļas vadītājs

 +371 68806540  +371 26640021



[Patērētāju atbalsta, sabiedrības informēšanas un komunikāciju daļa](#)

Sanita Gertmane

daļas vadītāja - 209

 +371 68806519  +371 22006628; +371
26544528



<https://www.ptac.gov.lv/lv/jaunums/jauns-liftu-un-celejplatformu-tehniskas-uzraudzibas-normativais-regulejums-no-2022gada-1aprila>